

Beantwoording politiek/technische vragen raadsleden

Nummer DOC-22-567887
Zaaknummer Z-21-180419
Naam raadslid T. Berlijn
Fractie Hart voor Medemblik
Onderwerp Raadsvragen HvM Opvang asielzoekers
Datum waarop de vraag is gesteld 22 juli 2022
Termijn beantwoording is 1 week voor technische en maximaal 2 weken voor politieke vragen.
Portefeuillehouder
Afdeling

Geacht College,

Dagelijks zien we de beelden voorbij komen hoe pijnlijk zichtbaar de situatie in opvangcentrum Ter Apel onhoudbaar is geworden. Onze fracties maken zich grote zorgen over wat de komende tijd staat te gebeuren. We zien dat gemeenten elke keer weer worden geconfronteerd met het oplossen van de problemen die het Rijk veroorzaakt. Wat Liberaal Hoorn en Hart voor Medemblik betreft is het van belang dat we als regio een noodsignaal afgeven dat het gewoon niet meer lukt om alsmaar asielzoekers op te vangen.

De VVD-staatssecretaris Eric van der Burg (asiel) wil nu zelfs, om de asielopvang vlot te trekken, gemeenten gaan verplichten meer asielzoekers op te vangen. Het verplichten voor het opvangen van asielzoekers lost echter het probleem niet op. Zolang het beleid niet verandert, is het probleem niet op te lossen. Nederland kan de jaarlijkse stroom van honderdduizend vluchtelingen uit landen als Syrië, Irak of Afghanistan niet aan. We zullen als Nederland meer moeten gaan kijken naar de opvang in de eigen regio. Ook uitgeprocedeerde asielzoekers dienen zo snel mogelijk teruggestuurd te worden. Op deze wijze kunnen we echte vluchtelingen opvangen zoals de oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne.

Het Rijk moet stoppen met roofovername op gemeenten. Er zijn grenzen aan de opvang, zeker nu we ons moeten realiseren, dat er ook nog een opdracht ligt om te voorzien in de woningbehoeften van onze inwoners. Het kabinet werkt aan een wettelijke taak voor gemeenten om opvanglocaties voor asielzoekers te leveren. Uiterlijk begin volgend jaar moet deze wet van kracht worden die gemeenten verplicht asielzoekers op te vangen. Een en ander komt er dan op neer dat de opvang van kansrijke asielzoekers een wettelijke taak van gemeenten gaat worden, betaald door het Rijk, waarbij gemeenten naar rato van inwoneraantal een permanente ('ijzeren') opvang creëren en in stand moeten houden, met daarnaast een snel op te tuigen buffercapaciteit in tijden van snel oplopende aantallen.

Liberaal Hoorn en Hart voor Medemblik zijn tegen deze wetswijziging. Het is tijd dat wij als gemeenten het signaal gaan geven dat er echt een stop moet komen voor het kunnen opvangen van asielzoekers. De huisvesting om al deze mensen op te vangen is er niet sterker de overheid slaagt er nu al niet in om voor onze inwoners te voldoen aan de grondwettelijke verplichting om te zorgen voor voldoende woningen. En dan komt dit wetsvoorstel en verplichting er ook nog eens bovenop.

Wat onze fracties betreft mag en kan deze nieuwe wet niet ten koste gaan van die grondwettelijke taak wat zegt dat onze inwoners het recht dat de gemeente zorgt voor voldoende huisvesting.

Wij vragen u dan ook om samen met de Westfrieze gemeenten op te trekken om een stevig signaal af te geven richting de Staatssecretaris en de Veiligheidsregio. Wij kunnen de stroom van vluchtelingen in onze regio, gelet op de grondwettelijke taak, niet realiseren. De grondwet mag niet opzij worden gezet. Het kabinet kan en mag dan ook gemeenten niet verplichten tot het opvangen van asielzoekers.

Wij maken ons, samen met vele inwoners van Hoorn en Medemblik, zorgen over de toekomst van ons land. De grote instroom en de opvang heeft namelijk grote impact op onze samenleving. In Hoorn en Medemblik maar ook in onze regio is de wachtlijst voor een sociale huurwoning opgelopen tot 9-10 jaar. Telkens roepen politieke partijen dat er meer woningen gerealiseerd moeten worden maar op hetzelfde moment komen er steeds meer asielzoekers onze kant op die veelal uiteindelijk ook gehuisvest moeten worden.

Dit raakt wat onze fracties betreft dan ook de kern van deze asielcrisis, de instroom is te hoog en het aanbod van woningen veel te laag. We kunnen niet eens onze eigen inwoners een woning aanbieden laat staan de vele asielzoekers die naar ons land komen. Daarom, het is tijd voor verandering!

Liberaal Hoorn en Hart voor Medemblik hebben de volgende vragen:

1.	Bent u bereid het initiatief te nemen samen met de Westfrieze gemeenten een noodsignaal af te geven dat de grens voor het opvangen van statushouders/asielzoekers in onze regio is bereikt en zo nee waarom niet?
antwoord	Voor de beantwoording van deze vragen is het van belang dat we eerst een aantal begrippen verduidelijken: Statushouder: Een asielzoeker van wie het verzoek is ingewilligd en die een (legale) verblijfsstatus heeft gekregen. Asielzoeker: Een persoon die een aanvraag om toelating als vluchteling heeft ingediend. Vluchteling: een niet-Nederlander die om verschillende redenen gevlucht is uit zijn herkomstland en ook niet veilig terug kan keren. Een vluchteling is een asielzoeker. Maar een asielzoeker hoeft geen vluchteling te zijn. Het gaat hier om twee verschillende vormen van opvang: voor asielzoekers om tijdelijke (crisisnood/nood)opvanglocaties en voor de statushouders om reguliere huisvesting. Voor statushouders hebben gemeenten een wettelijke huisvestingstaakstelling. Voor de opvang van asielzoekers hebben gemeenten (nog) geen wettelijke taak. Op regionaal niveau zijn al bestuurlijke signalen afgegeven. Voor de opvang van asielzoekers en statushouders werken wij in de regio Noord-Holland Noord samen binnen de Regionale regietafel asielopvang. Aan deze regietafel wordt gesproken over samenwerking en knelpunten op het gebied van de asielopvang en de afgesproken taakstellingen per gemeente. Op dit moment zet de gemeente stappen met het versneld realiseren van de taakstelling. Door deze versnelde huisvesting worden de asielzoekerscentra ontlast.

	Vanuit de burgemeesters in Noord-Holland Noord is in april 2022 een brief gestuurd aan de Commissaris van de Koning over het versneld realiseren van de taakstelling huisvesting statushouders. Daarin wordt gevraagd om de huidige knelpunten met het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) aan te pakken, waardoor de plaatsing van statushouders beter moet gaan verlopen. Ook is er in januari 2021 vanuit de Westfriese gemeenten een brief gestuurd naar het ministerie over de gevolgen van de verhoogde taakstelling. In deze brief is verzocht om in te zetten op een integrale aanpak en een gezamenlijk onderzoek naar goede permanente huisvesting. In de bijlage vindt u beide brieven.
2	Bent u bereid om aan te geven dat u tegen de wet bent die gemeenten verplicht asielzoekers op te vangen en de hierin opgenomen verdeelsleutel naar rato van het aantal inwoners, en zo nee waarom niet?
antwoord	Het college vindt dat er een structurele, gedragen en haalbare oplossing moet komen voor het gehele asielvraagstuk. Landelijk wordt hiervoor naar oplossingen gezocht. Een van de mogelijke uitwerkingen is gemeenten verplichten asielzoekers op te vangen. Deze mogelijke wet wordt nog uitgewerkt. Het is in dit stadium niet helder wat dit precies voor gemeenten betekent en daardoor kunnen we nog geen inhoudelijke uitspraak doen. Wat wij wel een belangrijk kader vinden is dat het Rijk de gemeente voldoende capaciteit en middelen geeft om met deze eventuele wetswijziging aan de slag te gaan. En dat het aandeel van onze gemeente proportioneel is met de rest van het land.
3	Nu niet eens voldaan kan worden aan de grondwettelijke plicht om voor voldoende huisvesting zorg te dragen, deelt u onze mening dat er eerst voldoende woningen moeten worden gerealiseerd alvorens overgegaan kan worden voor het huisvesten van asielzoekers?
antwoord	Er is geen sprake van een dergelijke 'grondwettelijke plicht' voor de gemeente. Overigens worden voor het huisvesten van asielzoekers geen woningen beschikbaar gesteld. Voor het huisvesten van statushouders wel. Als er (nieuwe) woningen beschikbaar komen, worden die verdeeld onder de reguliere woningzoekenden en onder bijzondere doelgroepen. Binnen de verdeling van de huurwoningen wordt rekening gehouden met alle type woningzoekenden. Statushouders maken onderdeel uit van de bijzondere doelgroepen. Door het huisvesten van statushouders voeren wij de wettelijke taakstelling statushouders uit.
4	Hoorn en Medemblik hebben de afgelopen jaren al veel statushouders, vluchtelingen en asielzoekers opgevangen en gehuisvest. Om deze aantallen inzichtelijk te maken hebben wij een overzicht opgesteld. Wij verzoeken u onderstaand overzicht met cijfers voor Hoorn als Medemblik in te vullen. Daarbij zijn we ook geïnteresseerd in de aantallen statushouders die zijn opgevangen incl. de aantallen in verband met eventuele gezinsherenigingen.
antwoord	In uw vraag en tabel zoals hieronder, worden verschillende termen door elkaar gehaald. We verlenen geen sociale huurwoningen aan vluchtelingen en asielzoekers. Voor de uitleg van deze termen verwijzen we u graag naar de beantwoording van vraag 1. Daarnaast is het een subjectieve veronderstelling dat wij als gemeente veel statushouders, vluchtelingen en asielzoekers hebben opgevangen en gehuisvest. Wij werken samen met drie woningcorporaties: Het Grootslag, de Woonschakel en de Wooncompagnie. In de jaarverslagen van deze woningcorporaties is het aantal woningen

dat toegekend is aan statushouders terug te vinden. U vraagt ons om onderstaande tabel in te vullen. We kunnen alleen de gegevens verstrekken van de woningen die zijn toegekend aan statushouders in de jaren 2019 en 2020.

	2019	2020
WOONSCHAKEL		
Aantal vrijgekomen woningen	167	186
Daarvan toegewezen aan een statushouder	3	7
%	1,7	3,7
HET GROOTSLAG		
Aantal vrijgekomen woningen	105	88
Daarvan toegewezen aan een statushouder	1	1
%	1	1,1
WOONCOMPAGNIE		
Aantal vrijgekomen woningen	21	25
Daarvan toegewezen aan een statushouder	0	1
%	0	4
TOTAAL		
Aantal vrijgekomen woningen	292	299
Daarvan toegewezen aan een statushouder	4	9
%	1,3	3

Het betreft hier het aantal (sociale huur)woningen dat aan statushouders zijn toegewezen. Per woning kan het gaan om een of meerdere personen (bijvoorbeeld een gezin van 4 personen). Het percentage betreft dus niet het aantal personen gedeeld door het aantal vrijgekomen woningen. Deze fout is onlangs nog gemaakt in het overzicht van de Volkskrant van afgelopen dinsdag, waarop woensdag een rectificatie volgde. Het percentage betreft het aantal aan statushouders toegewezen woningen gedeeld door het aantal vrijgekomen sociale huurwoningen van de drie corporaties in Medemblik.

Voor de stand van zaken en aantallen in relatie tot de opvang van Oekraïense vluchtelingen ontvangt u separaat een informatienota.

	Gerealiseerd				Verwacht			
omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal sociale huurwoningen	A	D	G					
Afname sociale huurwoningen	B	E						

(sloop/verkoop)								
Toename sociale huurwoningen (aankoop/nieuwbouw)	C	F						
Saldo einde jaar	A- B+C=D	D- E+F=G						
Aantal statushouders								
Aantal statushouders incl. gezinsherenigingen								
Aantal sociale huurwoningen beschikbaar gesteld voor opvang statushouders incl. gezinsherenigingen								
Aantal vluchtelingen								
Aantal sociale huurwoningen beschikbaar gesteld voor opvang vluchtelingen								
Aantal asielzoekers								
Aantal asielzoekers opgevangen in sociale huurwoningen.								